

МАУП

Кафедра управління, фінансів та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
Одеського інституту ПрАТ
«ВНЗ «МАУП»

Ольга КУЗНЕЦОВА

«29» серпня 2025 р.

Схвалено на засіданні кафедри
Управління, фінансів та
адміністрування
Протокол № 6 від 28.08.2025 р.
Завідувач кафедри

Олена МІНАКОВА

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ДІАГНОСТИКА ТА МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ
ПРОЦЕСІВ»***

Спеціальності: **073 Менеджмент**

Освітнього рівня: **другий (магістерський) рівень**

Освітньої програми: **«Економіка та управління бізнесом»**

Спеціалізація: _____

Розробник силабусу навчальної дисципліни:

Ігнатушенко Олександра Сергіївна - доктор філософії з економіки, доцент кафедри управління, фінансів та адміністрування

Викладач:

Ігнатушенко Олександра Сергіївна - доктор філософії з економіки, доцент кафедри управління, фінансів та адміністрування

Силабус розглянуто на засіданні кафедри управління, фінансів та адміністрування

Протокол №_6_від «_28_» серпня 2025р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Діагностика та моделювання економічних процесів
Шифр та назва спеціальності	073 Менеджмент
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	3 кредити/90 год Лекції: 20 Семінарські заняття: 14 Самостійна робота студентів: 56
Терміни вивчення дисципліни	I семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://odessa.maup.com.ua/about-institute/kafedry/kafedra-upravlinnja--1/

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

<i>Ігнатушенко Олександра Сергіївна</i>	
Науковий ступінь	доктор філософії з економіки
Вчене звання	
Посада	доцент кафедри
Дисципліни, які викладає НПП	Інноваційно-інвестиційний менеджмент
Напрями наукових досліджень	Інвестиційна діяльність, зовнішньоекономічна діяльність, цифрова економіка, інтелектуальна власність
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: https://orcid.org/0000-0001-7994-7069 Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=Qpojs24AAAAJ
Контактна інформація викладача:	
Е-mail:	prat_maup_odessa@ukr.net
Контактний тел.	+38 (093) 410-17-65
Телефон кафедри	
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	https://odessa.maup.com.ua/ignatushenko-oleksandra-sergiivna/

Анотація курсу. Вивчення навчальної дисципліни «Діагностика та моделювання економічних процесів» має важливе значення для формування у здобувачів вищої освіти сучасних знань, практичних навичок та компетентностей у сфері аналізу, прогнозування та управління економічними системами. Курс надає студентам можливість глибоко зрозуміти сутність економічної діагностики як інструменту оцінювання стану підприємств та ринкових процесів, а також моделювання як методу побудови ефективних управлінських рішень.

У процесі навчання здобувачі освіти ознайомляться з теоретичними та практичними аспектами економічної діагностики, зокрема: методами аналізу фінансово-економічних показників, інструментами прогнозування, математичними та імітаційними моделями, а також

сучасними програмними засобами моделювання. Особлива увага приділяється практичному використанню моделей для оцінювання ризиків, оптимізації ресурсів, розробки стратегій розвитку та управління змінами в економічних системах.

Предметом вивчення дисципліни є економічна діагностика та моделювання процесів у підприємницьких структурах, галузях та на макрорівні; методи аналізу та прогнозування економічних показників; побудова моделей для прийняття управлінських рішень; оцінювання ефективності економічних стратегій.

Метою курсу є формування у здобувачів освіти ґрунтовних теоретичних знань і практичних навичок із діагностики та моделювання економічних процесів, розвиток здатності застосовувати сучасні методи аналізу та моделювання для підвищення ефективності управління підприємствами та організаціями.

Завдання дисципліни: забезпечити розуміння сутності, принципів та методів економічної діагностики й моделювання; навчити студентів застосовувати інструменти економічного аналізу та прогнозування; сформувати навички побудови математичних та імітаційних моделей економічних процесів; показати інтеграцію діагностики та моделювання у системи стратегічного та оперативного управління; сприяти розвитку аналітичного мислення, здатності оцінювати ризики та приймати обґрунтовані управлінські рішення; ознайомити з методами оцінювання результативності економічних стратегій на рівні підприємства та економіки загалом.

Пререквізити: вивчення дисципліни «Діагностика та моделювання економічних процесів» базується на знаннях та уміннях, отриманих при вивченні таких дисциплін: «Економіка підприємства», «Менеджмент».

Постреквізити навчальної дисципліни. Знання та уміння, набуті студентами в процесі вивчення навчальної дисципліни «Діагностика та моделювання економічних процесів», забезпечують успішне засвоєння інших дисциплін, орієнтованих на формування професійних компетентностей, зокрема: «Сучасні економічні теорії», «Глобальна економіка», «Сучасна політика ціноутворення», «Система національних рахунків» та інших.

Навчальна дисципліна забезпечує формування студентами загальних і спеціальних компетентностей та набуття результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою, а саме:

Програмні компетентності

Загальні компетентності	ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій
Спеціальні компетентності	СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком. СК11. Здатність розробляти та реалізовувати стратегії бізнес-організації.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах ПРН2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення ПРН3. Проектувати ефективні системи управління організаціями. ПРН4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї. ПРН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

	<p>ПРН8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією та бізнесом.</p> <p>ПРН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).</p> <p>ПРН14. Ініціювати та впроваджувати зміни в систему управління та бізнес-модель організації відповідно до цифрових змін середовища та дотриманням прав інтелектуальної власності.</p>
--	---

Зміст навчальної дисципліни.

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			Методи навчання/методи оцінювання
		Лекції	Семінарські зан.	Самостійна робота	
1 семестр					<p>Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; аналітичний; синтетичний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог, синтез думок; мозковий штурм; відпрацювання навичок; ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань); моделювання професійної діяльності; інноваційні методи навчання (компетентнісний; проєктно-дослідницький); кейс-метод.</p> <p>Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, реферати, есе); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-</p>
Змістовний модуль 1. Діагностика як інструмент забезпечення ефективного функціонування і розвитку суб'єкта господарювання у конкурентному середовищі					
Тема 1.	Теоретичні основи діагностики економічних процесів	2	2	5	
Тема 2.	Сутність, види та напрямки економічної діагностики	2	2	5	
Тема 3.	Інструментарій та методи економічної діагностики	2	2	10	
Змістовний модуль 2. Методи та практичне застосування економічного моделювання					
Тема 4.	Основи економічного моделювання	4	2	10	
Тема 5.	Лінійне програмування в економічному моделюванні	4	2	10	
Тема 6.	Економіко-статистичне моделювання у наукових дослідженнях	4	2	10	
Тема 7.	Практичне застосування економічного моделювання	2	2	6	

					альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.
Модульна контрольна робота					
Всього:		20	14	56	
Форма контролю: залік					

Зміст самостійної роботи здобувача освіти з навчальної дисципліни «Діагностика та моделювання економічних процесів» передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань та Інтернет-джерел, виконання практичних завдань (написання рефератів, аналіз реальних та змодельованих економічних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференціях, участь в конкурсах наукових робіт, підготовці та публікації наукових статей, тез тощо) протягом семестру; самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни; підготовку доповідей та презентацій за тематикою практичних занять; виконання індивідуальних завдань; підготовку до усіх видів контролю, у тому числі модульних контрольних робіт і підсумкової атестації; розробку математичних моделей та програмних засобів, інші види діяльності, що використовуються в Академії, Інституті і кафедрі.

Зміст самостійної роботи здобувача освіти визначається робочою програмою навчальної дисципліни конкретної навчальної дисципліни, методичними рекомендаціями, завданнями та рекомендаціями викладача.

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми методи контролю.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних і семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, уміння використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*
1-й семестр

Теми	Поточний контроль знань							Модульна контрольна робота	Залік**	Загальна кількість балів
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7			
Робота на семінарському занятті	10	10	10	10	10	10	10	20	20**	100
Самостійна робота	3	3	3	3	3	3	3			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Діагностика та моделювання економічних процесів» проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування. Контроль передбачає використання тестів закритої форми (тест-альтернатива, тест-відповідність), а також ситуаційних завдань на основі аналізу практичних кейсів.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з навчальної дисципліни «Діагностика та моделювання економічних процесів»:

при оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- оцінка «відмінно» (А) ставиться за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% усіх завдань);

- оцінка «добре» (В) ставиться за виконання 80% усіх завдань;

- оцінка «добре» (С) ставиться за виконання 70% усіх завдань;

- оцінка «задовільно» (D) ставиться, якщо правильно виконано 60% запропонованих завдань;

- оцінка «задовільно» (E) ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;

- оцінка «незадовільно» (FX) ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %.

Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів.

Вище наведені оцінки трансформуються в рейтингові бали у такий спосіб:

«А» – 18-20 балів;

«В» – 16-17 балів;

«С» – 14-15 балів;

«D» – 12-13 балів.

«Е» – 10-11 балів;

«FX» – менше 10 балів.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Діагностика та моделювання економічних процесів» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку (письмово). Студента допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума (проста або зважена) балів за змістовими модулями. Залік виставляється за результатами роботи здобувача освіти впродовж усього семестру. Рейтингова оцінка здобувача освіти складається з балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю, заохочувальних балів.

Здобувачі освіти, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

**Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить підсумковий семестровий контроль у вигляді заліку.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість (але не більше **89 балів** в загальному підсумку) і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Підсумкова кількість балів, набрана здобувачами освіти за виконання завдань з самостійної роботи, є однією з складових поточної успішності з навчальної дисципліни. Самостійна робота з кожної теми за робочою програмою навчальної дисципліни оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів з використанням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань)

Можлива максимальна оцінка виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань)	Рівень виконання			
	Відмінний	Добрий	Задовільний	Незадовільний
3	3	2	1	0

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C	задовільно	
68-74	D		
60-67	E	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного
35-59	FX		
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням

Політика курсу.

Для успішного засвоєння курсу «Діагностика та моделювання економічних процесів» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Діагностика та моделювання економічних процесів» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів).

Рекомендовані джерела інформації:

Основна:

1. Бандоріна Л. М., Лозовська Л. І., Савчук Л. М. Моделювання економіки: навчальний посібник. – Дніпро: УДУНТ, 2022. – 154 с.
2. Вітлінський В. В. Економіко-математичне моделювання: навчальний посібник. – Київ: КНЕУ, 2008. – 536 с.
3. Іващук О. Т. (ред.) Економіко-математичне моделювання: навчальний посібник. – Тернопіль: ТНЕУ «Економічна думка», 2008. – 704 с.
4. Капустян В. О., Мажара Г. А., Фартушний І. Д. Моделювання економіки: підручник. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 350 с.
5. Капустян В. О., Мажара Г. А., Солнцев С. О. Моделювання економічних систем і процесів: навчально-методичний комплекс. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 44 с.

Додаткова:

1. Воскобоєва О. В., Гусєва О. Ю., Ромащенко О. С. Економічна діагностика: навчальний посібник. – Київ: Державний університет телекомунікацій, 2021. – 250 с. PDF.
2. Григорків В., Григорків М. Особливості застосування статистично-економетричних і оптимізаційних підходів до моделювання та підготовки управлінських рішень в економіці. Вісник ЧНУ, 2023, Вип. II (90). DOI: 10.34025/2310-8185-2023-2.90.08.
3. Куклінова Т., Чепурна О., Мельник Є. Економіко-математичне моделювання: синергія аналітики, менеджменту та штучного інтелекту. Сталий розвиток економіки, 2025, №4 (55). DOI: 10.32782/2308-1988/2025-55-31.
4. Михайлик О. М. Застосування економіко-математичного моделювання для діагностики фінансового стану підприємства. Економіка та суспільство, 2023, №47, С. 87–95. DOI: 10.32782/2524-0072/2023-47-87.
5. Рощина Н. В., Шевчук О. А., Трофименко О. О. Економічна діагностика та консалтинг: курс лекцій. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. – 180 с. Електронне видання.

Інформаційні ресурси:

1. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського – електронні каталоги, наукові журнали, дисертації. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Електронна бібліотека КНЕУ – ресурси з економіки, фінансів та моделювання. URL: <https://library.kneu.edu.ua>
3. Економіка та держава – науково-практичний журнал з економічного аналізу та діагностики. URL: <https://www.economy.in.ua>
4. Економіка та суспільство – фахове видання з економіко-математичного моделювання та діагностики. URL: <https://economyandsociety.in.ua>
5. Вісник Київського національного економічного університету – статті з економічної діагностики та моделювання. URL: <https://visnyk.kneu.edu.ua>
6. ResearchGate – міжнародна наукова мережа з доступом до статей з економічної діагностики та моделювання. URL: <https://www.researchgate.net>